

10 กลวิธีสร้างนิสัยรักการอ่าน

ใช้เวลาสบายๆ ของครอบครัวเพื่อส่งเสริมการอ่าน

เลือกหนังสือดีที่เด็กสนุก

ให้เด็กได้รู้เรื่องราวหลากหลาย จากนวัตกรรมการ

มีกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิด

ใช้ทักษะนาฏการในการเล่า

ใช้กิจกรรมศิลปะเชื่อมโยงกับการอ่าน

สอนให้รู้จักสกัดความรู้และจับใจความสำคัญ

ต่อบอดจากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

นำเด็กสู่โลกแห่งวรรณคดี

พัฒนาทักษะไวยากรณ์ภาษาสู่โลกกว้าง

สิบวิธีสร้างนิสัยรักการอ่าน

ช่วงเวลาที่ว่างระหว่างปิดเทอมได้มีเวลาได้เปิดเว็บไซต์ต่างๆเพื่อค้นคว้าหาบทความที่น่าสนใจบังเอิญเห็นเว็บไซต์ที่มีชื่อสะดุดตา “ครูพันธุ์ใหม่ คอทคอม” ผู้เขียนเลยลองเปิดดูว่ามีอะไรที่น่าสนใจเห็นบทความอยู่หนึ่งเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่ใครอีกหลายคน มีชื่อเรื่องว่า “สิบวิธีสร้างนิสัยรักการอ่าน” จากพระราชนิพนธ์เรื่อง “แม่” ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ตอนที่ทรงเล่าเรื่องถึงวิธีการซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงอบรมพระราชโอรสและพระราชธิดานั้น ได้ทรงสะท้อนถึงกลวิธีสร้างนิสัยรักการอ่านในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

วิธีที่ 1 ใช้เวลาสบายๆของครอบครัวเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยที่เริ่มต้นที่พ่อแม่ ถ้าพ่อแม่เป็นบุคคลที่เริ่มอ่านลูกๆก็จะอ่านไปด้วย โดยจัดเวลาในการอ่านให้ชัดเจนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องหนังสือที่อ่าน พาลูกๆไปร้านหนังสือถ้าเป็นไปได้ควรพาไปห้องสมุดทุกสุดสัปดาห์ การสร้างนิสัยรักการอ่านด้วยการอ่านเรื่องที่ไม่เครียด ไม่เคร่งครัด จนเกินไปนัก หาเรื่องที่อ่านแล้วทำให้จิตใจสบายก่อน

วิธีที่ 2 เลือกหนังสือที่เด็กอ่านแล้วสนุก อ่านหนังสือดีที่มีเรื่องสนุกทำให้เด็กผูกพันกับการอ่านหนังสือและการอ่าน เมื่อโตรู้ว่าลูกชอบแบบไหนส่งเสริมให้อ่าน รู้จักชวนขวยที่จะอ่าน และกระตุ้นให้เกิดจินตนาการ

วิธีที่ 3 ให้เด็กได้รู้เรื่องราวที่หลากหลายจากพหุวัฒนธรรม บางเรื่องอาจจะไม่สนุกสำหรับเด็กๆ พ่อแม่ควรแนะนำและขยายขอบฟ้าแห่งการเรียนรู้ให้สู่โลกกว้างไกลและสร้างสรรค์ตลอดจนสร้างแรงบันดาลใจที่หลากหลาย ทำให้เด็กมีความรู้ที่กว้างขวางมีจิตใจที่เปิดรับความแตกต่าง เหตุผลและที่มาของวัฒนธรรมต่างๆในโลกนี้

วิธีที่ 4 มีกิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิด การพัฒนาทักษะความคิดเป็นกิจกรรมที่สำคัญควรพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้างนิสัยรักการอ่าน ก่อให้เกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนรู้ตลอดจนการได้รับประโยชน์จากการอ่าน ไม่อ่านที่จะเชื่อแต่อ่านเพื่อที่จะคิด ทั้งทักษะการคิดเบื้องต้น (จำ-เข้าใจ-ประยุกต์) สามารถพัฒนาความคิดระดับสูง(วิเคราะห์-สังเคราะห์-ประเมิน) ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดแลสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นเรื่องสำคัญ

วิธีที่ 5 ใช้ทักษะนาฏการในการเล่า วิธีแบบนี้การในการเล่าก็คือการแยกเสียงในการเล่าเพื่อให้เกิดอารมณ์ ออกเสียงบทสนทนาของตัวละคร เล่าอย่างมีชีวิตชีวา ใส่อารมณ์ในการเล่า ทำให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพไปกับผู้เล่า ออกเสียงชัดเจน ถูกอักขรวิธี ในขณะเดียวกันให้มีลูกเล่นที่แปลกๆบ้าง

วิธีที่ 6 ใช้กิจกรรมศิลปะเชื่อมโยงกับการอ่าน กิจกรรมศิลปะเกี่ยวกับการอ่านเป็นอย่างยิ่ง เด็กๆได้เพลิดเพลินกับการวาดภาพ ระบายสีและสามารถเชื่อมโยงไปกับการอ่านหนังสือ ช่วยพัฒนาเด็กทางสุนทรียภาพ ยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจในมิติอื่นๆของเรื่องราว เสมือนการวิจัยย่อยๆที่เด็กๆสามารถกระทำได้อย่างสนุกสนาน กิจกรรมศิลปะมีหลากหลายอาทิเช่น การวาดภาพระบายสีด้วยเทคนิคต่างๆ ทำประติมากรรม ทำหุ่นจำลอง เล่นละคร ร้องเพลง เป็นต้น

วิธีที่ 7 สอนให้รู้จักสกัดความรู้และจับใจความสำคัญ เมื่ออ่านแล้วต้องสามารถจับใจความสำคัญและสกัดความรู้ไปใช้ได้ แรกๆ พ่อแม่คุณครูอาจจะช่วยจับใจความสำคัญ สรุป หรือแนะนำตลอดจนเทคนิควิธีการในการจับใจความสำคัญ ต่อไปอาจใช้แผนภูมิ แผนภาพไฮแมงมุม แผนภาพก้างปลาและกราฟมาเป็นเครื่องมือในการสรุป สามารถสกัดความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้ ไม่ใช่เรื่องยากถ้าเด็กๆได้ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

วิธีที่ 8 ต่อยอดจากประสบการณ์เดิมของเด็กพ่อแม่ตลอดจนครูผู้สอน ต้องรับรู้และความสนใจของเด็กและเป็นฝ่ายช่วงชิงประโยชน์จากความสนใจของเด็กที่เกิดขึ้นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้หรือสร้างเสริมนิสัยและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

วิธีที่ 9 นำเด็กสู่แห่งโลกวรรณคดี วรรณคดีของไทยเป็นเรื่องที่น่าสนใจและติดตาม พ่อแม่และคุณครูสามารถโน้มน้าวให้เด็กอยากเรียนรู้ อยากฟัง อยากอ่านวรรณคดี ฝึกการอ่านบทกลอน สามารถเล่าเรื่องสรุปจากการอ่านวรรณคดีได้เป็นอย่างดี

วิธีที่ 10 พัฒนาทักษะไวยากรณ์ภาษาพาสู่โลกกว้าง การอ่านทำให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก รู้จักสังคมรอบข้างๆ มีความจำเป็นสำหรับเด็กที่ต้องพัฒนาทักษะการอ่านไวยากรณ์ภาษาในเด็กที่กำลังเติบโตท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ตำราไทย หนังสือที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศอาจจะล่าช้ากว่าเวลาจริง ของเอกสารตำรานั้นอยู่หลายปี การที่เด็กเข้าถึงตำรา หนังสือภาษาต่างประเทศได้ทำให้รู้เขารู้เราสามารถนำความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศสากลมาประสมกับความรู้ไทยหรือความรู้เดิมเพื่อสร้างสรรค์ประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

จากสิบวิธีสร้างนิสัยรักการอ่านที่ได้นำเสนอดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอน พ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่มีเด็กๆอยู่ในความปกครองควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก หมั่นปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ผู้เขียนเคยได้ยินคำกล่าวที่ได้ยินมานานแล้วแต่ยังจำขึ้นใจมาจนทุกวันนี้ว่า” อ่านหนังสือเล่มเดียวเหมือนได้เที่ยวทั่วโลก”